

Kislenke a szekrényajtó tükréből látja, ahogyan apa az ágyra dönti anyát. Kiabálnak. Apa nyitott tenyérrel löki meg a mellén. Anyán nagyon szép fehér ruha van. Rásimul a derekára, szabadon hagyja a vállát, nyakát. A szeme, a haja, a szája, anyának mindene szép. Ha mosolyognak, mind a ketten szépek, ha kiabálnak, akkor hideg lesz és sötét. Apa gyakran kiabál, anya sír. Utána ülnek a vacsoránál, apa beszélgetni akar, Lenke rámosolyog, aztán anyára. Anya nem válaszol, a szeme könnyes. Kirándulni mennek. A régi bogárhátúval. Apa káromkodik, a bogár megáll, apa még hangosabban káromkodik, anyát okolja. A bátyáit. Őt nem, őt soha.

A piros halásznadrágot azért veszik neki, mert előtte lehányja a ruháját, az autó hátsó ülését. Kimászik a vár fokára, szédül, mellette a kedvenc bátyja, aki öcsi. Azért öcsi, mert így hívják. Ez a neve és kész. Nagyfiú, neki szabad kimászni a vár fokára, Lenkének nem. A nagyobbik bátyja parancsolgatni próbál, azt meg Lenkének nem lehet. Egymással szemben állnak, és a bátyja órákon át pofozza. Közben lefogja a két csuklóját. A lábát nem tudja lefogni, a bokája napokig tarka lesz. Lenke azt mondogatja: – Üss csak, te vagy az erősebb! Azért sem fogok árulkodni. – Rúg egyet, kap egy újabb pofont. És még egyet. Sokáig. Balról, jobbról, míg el nem szédül.

Kiállnak a ház elé, és kórusban kiabálják: – A-pa, gye-re ha-za! – Apa Simsonnal jár át a rabgazdaságba, ott főagronómus. Ez azt jelenti, hogy csizmát vesz, kimegy hajnalban a földekre, és ott nézelődik. Este Lenke segíthet lehúzni a csizmáját. Szép, barna bőrcsizma, poros, de nem baj. Van hozzá csizmahúzó, olyan, mint egy számárfej.

A házban nincs víz. A vasúthoz járnak két vödörrel. Segít anyának cipelni, nagyon vigyáz, hogy ki ne loccsanjon a víz. Este lavórban fürdeti anya az olajkályha előtti szőnyegen. A szőnyeg piros, a hosszú rojtjai nem egyforma hosszúak, foltos lesz a víztől.

Őzikéjük is van, cumisüvegből itatják. Megvágta a kombájna lábát, kicsi még, kisgyereköz. Bambi. Anyára hallgat, visszajön a fák közül, ha hosszan szólongatja. Tőle fogadja el a cumisüveget is. Szabad megsimogatni. Puha a szőre, de a szeme nagy, barna és szomorú, mintha sírni akarna. Nem sír. Kislenke sír, amikor visszaviszik az erdőbe. Kimegy és a fáknak panaszkodik. Velük mindig lehet beszélni, értik, amit mond. A kutyái is értik: Pletyka, a tacskó és Lujza, a vizsla. Pletyka kedvenc helye a vaskályha mögött van, a hátsó szobában. Lujza halat lop a halászkóttól, vigyázni kell rá, meg ne mérgezzék.

A nagymamának bajusza van és gonosz. Miért nem őt akarják megmérgezni a halászok? Csúf boszorka, mindig veszekszik anyával. Apának meg beárulja, mi nem tetszik neki. Kidagad a székből, pofozkodik, és rossz szaga van. Anya nem veszekszik, anya csak szomorú. Ha nem szomorú, akkor énekel.

32 De inkább főz meg mosogat. Kislente húzza-vonja a partvist, eteti a tyúkokat, morzsolja a kukoricát. Anya nem mesél este, Kislente már olvas, mindig olvas. El kell bújni, mert mindig ki akarják küldeni a levegőre. Játsszani. A fiúk nem veszik be, lányok meg nincsenek. Fölmászik a fára, jó távol a háztól, barátja a fa. Vannak indiánjai és van kötélhágcsója. Apró ágakból és piros cérnából. A fák széles, kidudorodó gyökerein másznak az indiánok. Nem esnek le, nem törik össze magukat. A fakéreg mindig meleg és biztonságos. Az eső is. Amikor apa azt mondja, Kiscsillag.

Apa mellett ül, amikor a fejére esik a gerenda. Garázst építenek, figyelni kell, mert jó. Látja, ahogy dől a gerenda, eszébe se jut elugrani, apa ott van mellette. Arra ébred, hogy autóban van, émelyeg a benzinszagtól, a feje anya ölében, a feje alatt a törölközőn piros foltok. A fejéből fut a piros csík. Ölben viszik. Beszélnek fölötte, félig érti. Nem jó helyen vannak, mennek tovább. Másik kórház, sötétség. Nem fáj. Minden rendben, mert anya simogatja a haját. Jó szagú és meleg, nem beszél. Nem beszél senki, nem kiabál senki. Jó így.

RIDEG

Szerette volna látni a napot. Hosszú, sötét alagútban jártak. Oldalvást és a mennyezeten csövek kígyóztak, dohszag érződött. Elágazás elágazást követett. Előtte a tolószék és a fehérköpenyes alak. Futnia kellett, hogy lépést tarthasson velük. Mint egy roncsderbin, néha feltűnt egy másik tolószék, a fehérköpenyesek kísértetiesen hasonlítottak egymáshoz. Soha nem tudta, melyikük zsebébe dugdosott már pénzt. Ők is futólépésben haladtak.

A mennyezeten egy-két bányaszlámpa világított. Az elágazásokban kötszeres targoncák. A tolószékben Szívem Pál. A belgyógyásatról a sebészetre vitték, kötözésre. Odakint dült a tél. A két épület között vagy a felszínen vagy ezen a labirintusrendszeren át vezetett csak út.

Pállal labdázta az orvosok. Az egyik azt mondta, belgyógyászati, a másik azt, sebészeti teendője nincs. A sebből genny szivárgott, és mivel a nővér nem ért rá, Lenke zuhanyozta le. A zuhanyozó nagy és rideg szoba volt. Benne gumiágy és gumiszék, mosdó, zuhanyrózsa. Pál vacogott. A genny

csimbókokban jött ki a varratok közül, a három hosszú vágás élespiros. A sebet törölni nem lehetett, itatgatta róla a vizet. Lassan, nagyon lassan felöltöztette Pált. Úgy bánt a férfi testével, akár egy kiscyékével. Aztán a korántsem gyerekes ősz szakáll következett, úgy borotválta le, hogy rövid borosta takarja a kiütköző csontjait, a beesett arcot. Következett a koponya. Pál Gandhi-feje most alig tartotta meg a szemüveget. Mindketten elfáradtak. 33

Pál nem evett. Lenke az automaták forró csokoládéin élt.

Az első műtét után hajnali negyed ötkor Pál azzal hívta föl, hogy vigye onnan, mert meg akarják ölni. De vigyázzon magára is, mert ez egy nemzetközi összeesküvés. Lenke megjed, rohant. Mire a kórházba ért, Pál tudata többé-kevésbé kitisztult. A harmadik műtét után öt napig tartott a delírium. Mikor azt hitték, vége, meghal, vagy soha nem nyeri vissza a józan eszét, újságot, könyvet kért, és nem kellett már lekötözni a kezét.

Lenke a labirintusban az emberi agy tekervényeire gondolt. Azt hitte, a férfi elfelejt majd minden örültséget, amit a delírium ideje alatt művelt, de Pál emlékezett, ha nem is minden szóra, minden mozdulatra.

Az alagút kijárata, ha van, lucskos, bűzös mocsárba vezet. A napfény megint csak ígéret. Ha átkeltünk a mocsáron. A mocsár lélegzik és bugyborog. Lenke úgy képzelte, mert tudta, hogy most is képzelődik, hogy csak a saját ellenállását kellene legyűrnie, és akkor, mint a mesében, kupolásan ráborulna a fény. Meg kell ismernie a mocsarat. Részvétet éreznie, ha a mocsár sóhajt, örömet, ha vibrál, és elnyeléssel fenyeget. Megtudni, mi jó a mocsárnak. Minden létezőnek joga van – az ő rovására vagy vele együtt – örülni. Érezte, hogy a szépség és világosság, melyek elérésére és megtartására egész életében törekedett, ugyanazokból a láthatatlan részecskékből tevődik össze, mint ő maga vagy a bűzös mocsár. Ő az összekötő kapocs, kerülhet összhangba ezzel is, azzal is. A tudatában nyithat és csukhat ajtókat. Nem, mint már annyiszor, nem, nem hivatkozhat semmire, ami rajta kívül esik. Ő a bűnös vagy bűntelen. Ővé a felelősség. A fiáért, Pálért. Önmagáért.

A szerelmére gondolt. Mindhiába. Megint. Szerette volna megölelni. Helyette lehűtötte a hangját, és mondott valami bántó semmiséget.